

ZESZYT NAUKOWY WSG W BYDGOSZCZY
TOM 20
NR 10
SERIA: TURYSTYKA I REKREACJA

Wiesław Maik

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Bydgosko-Toruński Obszar Metropolitalny. Pojęcie, potencjał rozwojowy i rola w strukturze regionalnej kraju i województwa kujawsko-pomorskiego

Zarys treści: Opracowanie składa się z trzech części. Pierwsza przedstawia pojęcie metropolii i obszaru metropolitalnego, druga poświęcona jest weryfikacji hipotezy, która zakłada, że w województwie kujawsko-pomorskim wykształcił się bydgosko-toruński obszar metropolitalny, natomiast trzecia przedstawia rolę tego obszaru w układzie krajowym i regionalnym.

Słowa kluczowe: obszar metropolitalny, metropolia, funkcje metropolitalne, potencjał społeczno-gospodarczy.

Bydgosko-Toruński Metropolitan Area. Concept, development potential and the role in the regional structure of the state and Kujawsko-Pomorskie Voivodeship

Abstract: The research paper consists of three parts. The first part presents the concept of metropolis and metropolitan area. The second part is dedicated to the verification of the hypothesis which assumes that Bydgosko-Toruński Metropolitan Area developed in Kujawsko-Pomorskie Voivodeship. The third part presents the role of the area in the national and regional system.

Key words: metropolitan area, metropolis, metropolitan functions, social and economic potential

**Benicjusz Głębocki,
Arkadiusz Ruta**

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Przestrzenie turystyczne Bydgoszczy

Zarys treści: Artykuł przedstawia teoretyczny rozwój poglądów dotyczących przestrzeni turystycznej, jej definicji i klasyfikacji w literaturze polskiej. Na podstawie przeprowadzonej pracy w terenie wytyczono i scharakteryzowano przestrzenie turystyczne w Bydgoszczy. Analiza pozwoliła również na ocenę zarówno mocnych, jak i słabych stron miasta jako ośrodka turystycznego.

Słowa kluczowe: przestrzeń turystyczna, definicje i klasyfikacje, przestrzenie turystyczne Bydgoszczy.

Tourist spaces of Bydgoszcz

Abstract: A heightened presence of tourists in an area is one of the chief criteria justifying the delimitation of a separate geographical unit: a tourist space. The research embraced the administrative area of Bydgoszcz in the years 2010-2011. The theoretical part of the article is concerned with how tourist spaces have been defined by Polish researchers. The scholars that have contributed a lot in this field include J. Warszńska, A. Jackowski, M. Stalski, J. Stachowski, M. Drzewiecki, S. Liszewski, and B. Włodarczyk. According to the last (2007, p. 149), „tourist space is the part of geographical space in which tourist traffic occurs, and a necessary factor of its delimitation is tourist development”. Both those elements make it possible to determine types of tourist space. Those distinguished by Włodarczyk as well as relations that hold among them are presented in Figures 1-4. An attempt was also made to locate actual tourist spaces in the city using the level of tourist development as an additional delimitation criterion. This criterion was employed when determining the location of:

- cultural heritage objects listed in the historical monument register;
- modern cultural facilities (architectural objects, the city and park-garden layout, commemorative sites and objects); and
- tourist services (eating places, the accommodation base, the accessory base: shopping centres, entertainment facilities).

In the delimitation, also considered were means of transport used by tourists and the pattern of transport lines connecting the parts of the city they visited as ‚individual spaces’. As follows from the survey research conducted, people’s motives for coming to Bydgoszcz varied. The most important was visiting

relatives or friends (49% respondents). Shopping came second (19.6%), while all the other reasons were of secondary importance, none of them contributing more than 8%. An exclusively tourist purpose of the visit was given by a mere 5.9% of respondents. Still, for 35.3% of those polled the city was attractive as a tourist centre. The research also made it possible to delimit tourist spaces in Bydgoszcz, which are presented in Fig. 6. Owing to the variety of functions they perform, they enjoy the greatest popularity among both, city residents and visitors. Asked about the most valuable assets of Bydgoszcz as a tourist centre, the respondents usually listed the revitalised Mill Island, the Old Town with its historic buildings, the Woodland Park of Culture and Recreation at Myślęcinek, the park on the Old Bydgoszcz Canal, and boulevards along the Brda river. The respondents also chose single objects, most frequently the so-called moving sculpture known as The River Crosser, the Opera Nova building, the Granaries of the Leon Wyczółkowski District Museum, and Saints Martin and Nicholas' Cathedral.

The results of the research corroborate the hypothesis that Bydgoszcz has the right potential to play a significant role as a tourist centre. However, one should establish the criteria of assessment of the city's tourist potential that could provide a planning basis for the location and creation of attractive tourist spaces there.

Key words: tourist space, definitions and classifications, tourist spaces of Bydgoszcz.

Marek Grabiszewski

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Stan i rozmieszczenie bazy hotelowej w Bydgoszczy i jej strefie podmiejskiej

Zarys treści: Opracowanie przedstawia stan ilościowy, parametry (wielkość, strukturę przestrzenno-funkcjonalną) i rozmieszczenie obiektów hotelarskich w Bydgoszczy i jej strefie podmiejskiej w 2012 r., a w szczególności odnosi się do problematyki adaptacji bazy parahotelarskiej z II połowy XX w. i zabytkowej na cele hotelarskie oraz kontynuacji funkcji noclegowej w budowlach historycznych.

Słowa kluczowe: baza hotelarska (noclegowa), Bydgoszcz i jej strefa podmiejska.

The state and distribution of hotel accommodation in Bydgoszcz and in the suburban zone

T

Abstract: The article presents quantitative status, parameters (size, spatial-functional structure) and distribution of hotel facilities in Bydgoszcz and its suburban zone in 2013. The article, however, in particular is related to the problematic aspects of adapting the historic hotel-like accommodation from the second half of the 20th century to suit hotel accommodation purposes and continuing the accommodation function in historic facilities.

Key words: hotel accommodation, Bydgoszcz and its suburban zone.

**Mariusz Barczak,
Krzysztof Grochowski**

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Planowanie strategiczne narzędziem rozwoju turystyki w obszarze Bydgoskiego Węzła Wodnego

Zarys treści: W artykule dokonano analizy zewnętrznych i wewnętrznych czynników rozwoju turystyki w obszarze Bydgoskiego Węzła Wodnego (BWW). Wynikiem analizy jest wybór strategii normatywnej, która w przypadku BWW określona została jako strategia ekspansywna.

Słowa kluczowe: Bydgoski Węzeł Wodny (BWW), analiza tówswot, turystyka wodna śródlądowa, strategia, planowanie, planowanie strategiczne.

Strategic planning tool for the development of tourism in the Bydgoszcz Waterway region

Abstract: Elaborating strategic documents is being perceived as a basis for different initiatives and projects. Tourism is one of the most efficient factor of the regional development. In such situation elaborating professional strategic documents, tourism development strategies and tourism product development programmes plays a key role.

Keywords: Bydgoszcz Waterway (BWW), analysis tówswot, inland water tourism, strategy, planning, strategic planning.

Marek Chamot

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Duchowe i materialne dziedzictwo Kanału Bydgoskiego i jego turystyczne wykorzystanie

Zarys treści: Problematyka związana z Kanałem Bydgoskim jest ściśle związana z Bydgoskim Węzłem Wodnym. Na dziedzictwo kulturowe Kanału i całego węzła wodnego składa się ich materialny i duchowy wymiar. Szczególnie ten drugi wymaga szczegółowych badań, ponieważ badacze skupiali się dotychczas na materialnym dziedzictwie Kanału Bydgoskiego i jego otoczenia. Projekt pt. „Ludzie Bydgoskiego Węzła Wodnego” realizowany w Instytucie Kulturoznawstwa i Filozofii Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy przyniósł pierwsze konkretne efekty w postaci biogramów i zbioru relacji o pracy i życiu pracowników Kanału Bydgoskiego. Zastosowano metodę badawczą *oral history* (historii mówionej) uzupełnioną o kwerendę źródłową w Państwowym Archiwum w Bydgoszczy. W artykule podjęto próbę połączenia dziedzictwa kulturowego Bydgoskiego Węzła Wodnego z ofertą turystyczną i rekreacyjną miasta i regionu.

Słowa kluczowe: Kanał Bydgoski, Bydgoski Węzeł Wodny, Bydgoszcz, dziedzictwo kulturowe, dziedzictwo materialne, hydrotechnika, turystyka.

Non-material and material heritage of the Bydgoszcz Channel and its advantages to tourism

Abstract: The subject field of the Bydgoszcz Channel has always been inextricably associated with the Bydgoszcz Water Junction. The cultural heritage of the Channel and the entire water junction encompasses their material as well as non-physical dimensions. Since the material aspects of the Channel and the Bydgoszcz Water Junction has on numerous occasions been examined by researchers, is the latter dimension that requires more attention and consideration. The first effects of the project entitled “People of the Bydgoszcz Water Junction”, which is currently being conducted at the Institute of Culture and Philosophy at the University of Economy in Bydgoszcz may be noticed in the form of biographies and a collection of stories dedicated to the employees of the Bydgoszcz Channel. The methodological tools applied in this research are: oral history method, which has been supplemented with the query method and information sought at the National Archives in Bydgoszcz. This paper seeks to join the theme of the cultural heritage of the Bydgoszcz Water Junction with a tourist and recreational offer related with this town and region..

Keywords: the Bydgoszcz Channel, the Bydgoszcz Water Junction, cultural heritage, material heritage, hydro-technology, tourism.

Aleksandra Kowalczyk

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Analiza walorów turystyczno-rekreacyjnych przestrzeni miejskiej Bydgoszczy na podstawie modelu ekologicznego „płaty – korytarze” oraz koncepcji miasta jako siatki zdarzeń

Zarys treści: Artykuł zawiera analizę atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej przestrzeni miejskiej Bydgoszczy. Do strukturalizacji przestrzeni zastosowano model ekologiczny „płaty-korytarze”. Wydzielono kulturowe węzły miejskie, płaty, punkty i korytarze o dużej atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej. Przyjęty model miasta pozwala przedstawić jego przestrzeń jako siatkę zdarzeń, które miały miejsce w historii i dzieją się obecnie i stają się doświadczeniem przestrzeni miasta, ponieważ pozostawiły w niej „ślady”. To doświadczenie może być przedmiotem zainteresowania mieszkańców i turystów wywołując rozmaite odczucia: estetyczne, duchowe, kulturalne, itp.

Słowa kluczowe: model ekologiczny „płaty – korytarze”, przestrzeń, siatka zdarzeń.

Analysis of tourism and recreational attractiveness in Bydgoszcz urban space based on the ecological 'MATRIX-PATCH-NETWORK' model and the concept of city as a network of incidents

Abstract: The article contains the analysis of tourist and recreational attractiveness of Bydgoszcz urban space. The ecological 'matrix-patch-network' model was used to structuralise the space. Cultural urban junctions, patches, points and corridors, which are touristically and recreationally highly attractive, were delimited. The assumptive city model allows to present its space as a network of incidents, which took place in the historic past or are happening in contemporary times, and which are becoming the city's space experience because they left their 'marks' there. This experience can be the subject of the residents and tourists interest and evoke pleasant feelings.

Key words: the ecological 'matrix-patch-network' model, space, network of incidents

**Wiesław Maik,
Waldemar Rudera**

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Potencjał społeczno-ekonomiczny Bydgoszczy w początkach XXI wieku

Zarys treści: Celem opracowania jest określenie potencjału rozwojowego Bydgoszczy w świetle funkcjonowania nowych sił i czynników rozwoju współczesnej gospodarki i życia społecznego. Analiza dotyczy uwarunkowań historyczno-geograficznych, potencjału gospodarczego, kapitału ludzkiego i społecznego oraz atrakcyjności turystyczno-kulturalnej.

Słowa kluczowe: czynniki rozwoju społeczno-ekonomicznego, potencjał rozwojowy, kapitał ludzki i społeczny, atrakcyjność turystyczna.

Social and economic potential of Bydgoszcz at the beginning of the 21st century

Abstract: The research paper aims at defining Bydgoszcz development potential in view of the functioning of new powers and development factors related to modern economy and social life. The analysis concerns historical and geographical determinants, economic potential, human and social capital as well as tourist and cultural attractiveness.

Keywords: social and economic development factors, development potential, human and social capital, tourist attractiveness.

**Wiesław Maik,
Waldemar Rudera**

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Procesy demograficzne w Bydgoszczy na przełomie XX i XXI wieku

Zarys treści: Artykuł przedstawia czynniki i elementy kształtujące procesy demograficzne w badanym mieście na przełomie stuleci. Na podstawie współczynników wzrostu zaludnienia, ruchu naturalnego i migracyjnego oraz struktury płci i wieku ludności dokonano oceny procesów i zagrożeń demograficznych w Bydgoszczy oraz określono dynamikę i kierunek zmian w tym zakresie.

Słowa kluczowe: procesy demograficzne, ruch naturalny i migracje ludności, struktura płci i wieku ludności.

Demographic processes in Bydgoszcz at the turn of the 20th and the 21st centuries

Abstract: The article presents factors and elements shaping demographic processes in the studied city at the turn of the centuries. Based on coefficients of the population increase, natural movement and migration as well as gender and age structure of the population, the evaluation of demographic processes and threats in Bydgoszcz was conducted and dynamics and direction of relevant changes were defined.

Keywords: demographical processes, natural movement and migrations of population, gender and age structure of population.

Piotr Geise

Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu

Bydgoszcz w perspektywie przewodników turystycznych dostępnych na niemieckim rynku wydawniczym

Zarys treści: Autor podejmuje analizę postrzegania Bydgoszczy w przewodnikach turystycznych dostępnych od lat 60. XX w. do końca pierwszej dekady XXI w. na niemieckim rynku wydawniczym. Historia i dzieje miasta i zamieszkujących tam społeczności stały się punktem wyjścia do badań obrazu grodu nad Brdą, jaki prezentowały i prezentuje obecnie jeden z rodzajów literatury podróźniczej jakim jest książkowy przewodnik. Czas historyczny, w którym dokonano publikacji oraz etniczność autora to dwie zasadnicze determinanty, które wpływają na perspektywę opisu miasta, jego atrakcji turystycznych jak też wydarzeń historycznych związanych z relacjami polsko-niemieckimi.

Słowa kluczowe: książkowy przewodnik turystyczny, obraz miasta, atrakcja turystyczna, spojrzenie turystyczne.

Bydgoszcz in the light of tourist guides available on the German market

Abstract: The author undertakes to analyze the image and perception of Bydgoszcz in the tourist guides available on the market since the 60ies of the 20th century until the end of the first decade of the 21st century. The major point of departure of the tourist guide dedicated to Bydgoszcz have been: the history of the city and of its societies. The time of the publication of the guide and the ethnicity of the author are two parameters, which affect the description of the city, its tourist attractions, as well as the historical events associated with the Polish-German relations.

Keywords: tourist guide in the form of a book, the image of the city, tourist attractions, tourism approach.

Sylwia Gizler, Robert Brudnicki

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Aktywność turystyczna mieszkańców strefy podmiejskiej Bydgoszczy

Zarys treści: W komunikacie przedstawiono cele, założenia oraz wstępny raport z badań uczestnictwa w turystyce specyficznej grupy mieszkańców strefy podmiejskiej Bydgoszczy. Respondenci to osoby celowo dobrane, do niedawna mieszkające w ośrodku wielkomiejskim. W wyniku podjęcia celowych decyzji migracyjnych funkcjonują obecnie w odmiennym środowisku zamieszkania (z wszelkimi tego konsekwencjami), jednak najczęściej są nadal ściśle powiązani z miastem. Uogólniając, można stwierdzić, że głównym celem badań jest odpowiedź na pytanie: czy i ewentualnie w jaki sposób ten „nowy etap” w życiu respondentów wpływa na ich udział w turystyce? Szeroko zakrojone prace badawcze zainicjowano podczas gromadzenia materiału do pracy magisterskiej studentki kierunku turystyka i rekreacja w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy. Badania były finansowane z wewnętrznego grantu WSG.

Słowa kluczowe: aktywność turystyczna, wypoczynek, ruch turystyczny, wzory turystyki, potrzeby turystyczne.

Tourist activity of the citizens from the suburbs of Bydgoszcz – research communiqué

Abstract: This communiqué introduces major objectives, assumptions and the initial report from research dedicated to the participation of a specific group of citizens from the suburbs of Bydgoszcz. These persons have been selected on purpose; they have until recently lived in the heart of the city centers. As a result of their decisions to migrate from the city center, they currently function in an entirely disparate surrounding (with all the consequences of this decision), but are still strongly connected with the city. Generally speaking, the major objective the research is to find a response to the question whether the new stage in their lives influences their participation in tourism, and if so to what extent? Wide ranging study was initiated in this respect by a post diploma student in tourism and recreation at the University of Economy in Bydgoszcz. The study is financed by an internal research grant.

Key words: tourist activity, recreation, tourism movement, tourism examples, tourist needs.

Sandra Grzeszczak, Mariusz Barczak

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

Analiza relacji pomiędzy członkami Bydgoskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej

Zarys treści: Niniejszy artykuł dotyczy analizy relacji występujących pomiędzy członkami Bydgoskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej. Obejmuje rozważania teoretyczne na temat relacji między-organizacyjnych oraz próbę ich określenia w jednej z organizacji turystycznych. Szczególną uwagę autorzy poświęcili analizie konkurencji, kooperacji oraz koopetycji – jest główny cel artykułu. Pozostałe cele to określenie pełnionych ról wśród członków organizacji oraz podziału zasobów materialnych i niematerialnych pomiędzy nimi, a także ukazanie korzyści i barier współpracy występujących w organizacji.

Słowa kluczowe: relacje, relacje międzyorganizacyjne, kooperacja, konkurencja, koopetycja, zasoby materialne, zasoby niematerialne, rola, interesariusze, organizacja.

Analysis of the relationship between stakeholders in Bydgoszcz Local Tourism Organization

Abstract: This article applies to inter-organizational relationships between members of the Bydgoszcz Local Tourist Organization. The survey which was conducted among members of this organization showed that there is a fairly strong relationship based on cooperation and competition. Unfortunately, not all stakeholders are strongly involved in the activities of the organization which prevents high efficiency. You may notice low confidence and small tendency to share resources. The Bydgoszcz Local Tourist Organization has strong players, but they need the other stakeholders to become more involved to achieve high competitiveness.

Key words: relationships, inter-organizational relationships, cooperation, competition, cooptation, material resources, intangible resources, role, stakeholders, organization.